

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณีนายวิทยา ศิริพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณีนายวิทยา ศิริพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการการเมือง ตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมชาย สุนทรวัฒน์) ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๒๕๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒ ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๕) และภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒

ผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ และจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๓ แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้ชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๓๘๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓
แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้ชี้แจงข้อเท็จจริง

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๑๑ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม
๒๕๕๓ เตือนให้ชี้แจงข้อเท็จจริง

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อผู้ร้อง สรุปได้ว่า
ผู้ถูกร้องได้มองข้ามโดยคิดว่า ไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ
และไม่ขอโต้แย้งทุกประการ

ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔
แล้วเห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่แสดงถึงเหตุผลที่มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว
เป็นเวลาหนึ่งปี ไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สิน และเอกสารประกอบ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียงแปดเสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และเสนอเรื่องให้
ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญ มีมติให้รับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ดำเนินการต่อไป ตามข้อกำหนด
ศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๐ และแจ้งผู้ถูกร้องยื่น
คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ชี้แจงสรุปได้ว่า เหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง เพราะเหตุว่าเข้าใจผิด โดยคิดว่าไม่จำเป็นต้อง
ยื่นซ้ำอีก เนื่องจากเคยยื่นไว้แล้วเมื่อครั้งรับราชการในตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนา
การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ตรวจสอบได้ ความเข้าใจผิดดังกล่าวเกิดจากการขาด
ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ จึงมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ขอชี้แจงว่า
เป็นความเข้าใจผิดของผู้ถูกร้องโดยแท้จริง และมีได้ตั้งใจไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นข้าราชการการเมือง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ
ผู้ร้องตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้... (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น... มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง” เมื่อผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๒ ซึ่งบัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง (๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ฯลฯ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงสองครั้ง ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อผู้ร้องว่า เหตุที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบนั้น เป็นเพราะผู้ถูกร้องเข้าใจว่าไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และไม่มีข้อโต้แย้งประการอื่น แม้ผู้ถูกร้องจะได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า มิได้ตั้งใจที่จะไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญด้วยเหตุว่าเข้าใจผิดจากการขาดความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ คำชี้แจงของผู้ถูกร้องดังกล่าวก็ไม่มีเหตุผลที่แสดงว่า ผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ เพราะผู้ถูกร้องเคยเป็นข้าราชการพลเรือนในตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป็นข้าราชการการเมืองโดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะต้องรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย กรณีจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายปรีชา เณลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ